

Zarządzenie Nr RK.021.15.2020

**Rektora Wyższej Szkoły Finansów i Zarządzania w Białymstoku
z dnia 30 kwietnia 2020 r.**

w sprawie określenia wytycznych w zakresie ustalania programów studiów pierwszego i drugiego stopnia w Wyższej Szkole Finansów i Zarządzania w Białymstoku oraz w zakresie wykonywania podstawowych zadań uczelni od roku akademickiego 2020/2021

Na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 85 ze zm.) w związku z art. 51b ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, dodanym na mocy art. 63 pkt 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2020 roku o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz. U. z 2020, poz. 695), oraz na podstawie § 20 pkt 5 Statutu Wyższej Szkoły Finansów i Zarządzania w Białymstoku, zarządza się, co następuje:

§1.

W Wyższej Szkole Finansów i Zarządzania w Białymstoku określa się Wytyczne w zakresie ustalania programów studiów pierwszego i drugiego stopnia w Wyższej Szkole Finansów i Zarządzania w Białymstoku oraz w zakresie wykonywania podstawowych zadań uczelni od roku akademickiego 2020/2021, które stanowią Załącznik do niniejszego zarządzenia.

§2.

1. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.
2. Niniejsze zarządzenie, podlega zatwierdzeniu przez Senat Wyższej Szkoły Finansów i Zarządzania w Białymstoku na najbliższym posiedzeniu.

REKTOR

doc. dr Edward Hościowicz

Wytyczne
w zakresie ustalania programów studiów pierwszego i drugiego stopnia w Wyższej Szkole Finansów i Zarządzania w Białymstoku oraz w zakresie wykonywania podstawowych zadań uczelni od roku akademickiego 2020/2021

I. POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1.

1. Wytyczne w zakresie ustalania programów studiów pierwszego i drugiego stopnia w Wyższej Szkole Finansów i Zarządzania w Białymstoku oraz w zakresie wykonywania podstawowych zadań uczelni od roku akademickiego 2020/2021, zwane dalej Wytycznymi, zawierają postanowienia Senatu Wyższej Szkoły Finansów i Zarządzania w Białymstoku, w zakresie ustalania programów studiów, a także w zakresie wykonywania podstawowych zadań uczelni.
2. Wytyczne zawierają wykazy dokumentów (załączników), stanowiących części programu studiów i niezbędnych do jego uchwalenia.
3. Programy studiów projektowane są zgodnie z wymaganiami ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2020, poz. 85 ze zm.), ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 226), Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji z dnia 14 listopada 2018 r. (Dz.U. z 2018 r., poz. 2218), Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. z 2018, poz. 1861 ze zm.).

§ 2.

1. W Wyższej Szkole Finansów i Zarządzania w Białymstoku, zwanej dalej „WSFiZ w Białymstoku”, studia wyższe realizowane są zgodnie z programami studiów dla określonych kierunków, poziomów i profilu studiów.
2. WSFiZ w Białymstoku prowadzi kształcenie wyłącznie na studiach o profilu praktycznym.
3. Za przygotowanie programów studiów na poszczególnych kierunkach, poziomach i profilach studiów odpowiedzialni są Dziekani Wydziałów.

§ 3.

1. Program studiów dla kierunku, poziomu i profilu opracowuje dziekan Wydziału, do którego przypisany jest kierunek studiów, po zasięgnięciu opinii Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz właściwego organu samorządu studenckiego i z uwzględnieniem niniejszych Wytycznych.

2. Wydział, na którym jest prowadzony kierunek studiów uwzględnia w programie studiów wnioski z analizy zgodności efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy oraz wnioski z analizy wyników monitoringu, o którym mowa w art. 352 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.
3. Wydział, na którym jest prowadzony kierunek studiów wykorzystuje w pracach, mających na celu określenie programu studiów, doświadczenia i wzorce międzynarodowe.
4. Wykaz dokumentów stanowiących dokumentację programu studiów zawiera Załącznik Nr 1.

II. PROGRAM STUDIÓW

§ 4.

1. Program studiów dla określonego kierunku, poziomu i profilu obejmuje opis zakładanych efektów uczenia się oraz opis procesu kształcenia prowadzący do uzyskania tych efektów.
2. Program studiów przygotowują właściwe jednostki w oparciu o wewnętrzne przepisy WSiFiZ w Białymstoku dotyczące systemu zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia.
3. Szczegółowe procedury tworzenia, konsultowania i archiwizowania programów studiów opracowują i przyjmują właściwe Wydziały WSiFiZ w Białymstoku.
4. Przepisy, o których mowa w ust. 2, określają obowiązkowy udział podmiotów i uczelnianych organów w procedurach tworzenia, konsultowania i archiwizowania programów studiów, wskazują też na możliwości fakultatywnego udziału w tychże procedurach dodatkowych podmiotów i organów.
5. Sposoby odbywania konsultacji oraz wyrażania opinii i ich dokumentowania określa każdy organ zobowiązany do przeprowadzania konsultacji i zasięgania opinii.

§ 5.

EFEKTY UCZENIA SIĘ

1. Opis zakładanych efektów uczenia się dla kierunku, poziomu i profilu studiów uwzględnia uniwersalne charakterystyki pierwszego stopnia określone w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji oraz charakterystyki drugiego stopnia określone w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji z dnia 14 listopada 2018 r.:
 - 1) dla kwalifikacji na poziomie 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji – w przypadku studiów pierwszego stopnia;
 - 2) dla kwalifikacji na poziomie 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji – w przypadku studiów drugiego stopnia.
2. Opis zakładanych efektów uczenia się zawiera również efekty uczenia się w zakresie znajomości języka obcego, przy czym muszą one zapewniać co najmniej umiejętności językowe zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.
3. Opis zakładanych efektów uczenia się dla kierunków studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera uwzględnia również pełny zakres efektów uczenia się dla studiów o profilu praktycznym, prowadzących do uzyskania kompetencji inżynierskich.

Tabela pokrycia efektów uczenia się prowadzących do uzyskania kompetencji inżynierskich przez kierunkowe efekty uczenia się (Załącznik Nr 1.3b).

4. Tabele opisu zakładanych efektów uczenia się dla kierunków studiów zawiera załączniki (Załącznik Nr 1.3).
5. Efekty uczenia się dla kierunku, poziomu i profilu studiów ustala Senat WSiFZ w Białymstoku na wniosek dziekana wydziału.
6. Efekty uczenia się, o których mowa w ust. 5 projektuje Dziekan Wydziału, opiniuje Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia, a następnie Uczelniana Komisja ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia. Procedurę zatwierdzania i opiniowania programu studiów, w tym efektów uczenia się, wskazuje Karta procesu tworzenia i opiniowania programu studiów, w tym efektów uczenia się (Załącznik Nr 1.2).
7. Opinię na temat programu studiów obowiązkowo wyraża właściwy organ samorządu studentckiego. Program studiów może być opiniowany przez innych studentów (danego kierunku lub innych studentów np. tych, dla których przygotowywana jest oferta studiów drugiego stopnia).
8. Potrzeba uzyskania opinii innych podmiotów lub organów, np. dodatkowo powoływanych ekspertów, komisji lub interesariuszy wewnętrznych, warunkowana jest koncepcją kształcenia i programem studiów. W każdym przypadku o konieczności zasięgnięcia dodatkowej opinii w procedurze tworzenia i uchwalania efektów uczenia się decyduje zainteresowany organ.
9. Sposoby wyrażania i dokumentowania opinii w procedurze projektowania i zatwierdzania efektów uczenia się określa każdy organ obowiązany do zasięgnięcia opinii.
10. Projektując efekty uczenia się należy sporządzić:
 - 1) opis zakładanych efektów uczenia się dla kierunku, poziomu i profilu studiów (Załącznik Nr 1.3);
 - 2) sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie cyklu kształcenia oraz szczegółowe wskaźniki ilościowe na kierunku (Załącznik Nr 1.3a);
 - 3) wykaz różnic w stosunku do innych programów studiów o podobnie zdefiniowanych celach i efektach uczenia się (Załącznik Nr 1.6).
11. Dodatkowo należy sporządzić tabelę pokrycia kierunkowych efektów uczenia się z przedmiotowymi efektami uczenia się - Matryca efektów uczenia się (Załącznik Nr 1.3.1).
12. W przypadku, gdy Wydział WSiFZ prowadzi na danym kierunku, poziomie i profilu studiów, studia w formie stacjonarnej i niestacjonarnej, proces kształcenia umożliwia uzyskanie takich samych efektów uczenia się na każdej z tych form studiów.
13. Wydział WSiFZ prowadzący kierunek studiów opracowuje zasady dokumentowania osiągniętych efektów uczenia się.

§ 6.

PROGRAM STUDIÓW

1. Program studiów dla kierunku, poziomu i profilu poza jego ogólną charakterystyką i szczegółową informacją (Załącznik Nr 1.1 i Załącznik Nr 1.1.1) określa w szczególności:
 - 1) liczbę semestrów i liczbę punktów ECTS konieczną do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi studiów;

- 2) zajęcia lub grupy zajęć – wraz z przypisaniem do każdego modułu efektów uczenia się oraz treści programowych, form i metod kształcenia, zapewniających osiągnięcie tych efektów, a także liczby punktów ECTS;
 - 3) harmonogram realizacji programu studiów;
 - 4) łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć lub grup zajęć:
 - a) wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia (Załącznik Nr 1.4),
 - b) z zakresu nauk podstawowych i kierunkowych dla danego kierunku studiów, do których odnoszą się efekty uczenia się dla tego kierunku, poziomu i profilu;
 - 5) liczbę punktów ECTS, które student musi uzyskać w ramach zajęć z języka obcego, grup zajęć z obszarów nauk humanistycznych lub nauk społecznych (grupa zajęć kształcenia ogólnego);
 - 6) wymiar, zasady i formę odbywania praktyk zawodowych dla całego cyklu kształcenia dla kierunku studiów o profilu praktycznym;
 - 7) łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach praktyk zawodowych na kierunku studiów o profilu praktycznym;
 - 8) opis zajęć lub grupy zajęć, programu nauczania oraz sposobów weryfikacji i oceny efektów uczenia się – sylabus (Załącznik Nr 1.9);
 - 9) opinie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych o programie studiów (Załącznik Nr 1.7);
 - 10) deklaracje dotyczące organizacji i realizacji praktyk zawodowych studentów WSiFZ w Białymstoku – w przypadku nowotworzonego programu studiów (Załącznik Nr 1.8).
2. Program studiów powinien umożliwiać studentowi wybór zajęć lub grup zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS, o której mowa w ust. 1 pkt 1.
 3. Program studiów dla kierunku przyporządkowanego do więcej niż jednej dyscypliny określa dla każdej z tych dyscyplin procentowy udział liczby punktów ECTS w łącznej liczbie punktów ECTS, o której mowa w ust. 1 pkt 1.
 4. Program studiów dla kierunku o profilu praktycznym obejmuje grupy zajęć powiązane z praktycznym przygotowaniem zawodowym, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS, o której mowa w ust. 1 pkt 1, służące zdobywaniu przez studenta umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych.
 5. Zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne, przewidziane w programie studiów o profilu praktycznym i sposób opisanie wskaźników, o których mowa w ust. 1 pkt. 5-8, ust. 2-4 niniejszego paragrafu, określa Załącznik Nr 1.4a.
 6. Wydział, doskonaląc program studiów, może, w ramach posiadanego uprawnienia do prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu studiów, dokonywać zmian:
 - 1) łącznie do 30% ogólnej liczby zakładanych efektów uczenia się określonych przez Senat WSiFZ aktualnych na dzień wydania przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego decyzji o nadaniu tego uprawnienia;

- 2) w doborze treści kształcenia przekazywanych studentom w ramach zajęć, uwzględniając najnowsze osiągnięcia naukowe lub artystyczne, a także form i metod prowadzenia zajęć;
 - 3) koniecznych do usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych przez Polską Komisję Akredytacyjną;
 - 4) koniecznych w celu dostosowania programów studiów do wymagań określonych w Ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz Ustawie z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.
7. Zmiany efektów uczenia się wymagają zatwierdzenia przez Senat WSiZ.
 8. Zmiany w programach studiów, o których mowa w ust. 6 pkt. 1 mogą być wprowadzane z początkiem nowego cyklu kształcenia.
 9. Zmiany w programach studiów, o których mowa w ust. 6 pkt. 2, 3 i 4 mogą być wprowadzane w trakcie cyklu kształcenia.
 10. Zmiany w programach studiów wprowadzane w trakcie cyklu kształcenia są ogłaszane w BIP na stronie internetowej WSiZ, co najmniej na miesiąc przed rozpoczęciem semestru, którego dotyczą.

§ 7.

HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU STUDIÓW

1. Harmonogramy realizacji programu studiów, opracowywane są według obowiązującego w WSiZ wzoru (Załącznik Nr 1.5.1a, Załącznik Nr 1.5.1b, Załącznik Nr 1.5.1c, Załącznik Nr 1.5.2a, Załącznik Nr 1.5.2b, Załącznik Nr 1.5.2c).
2. Dla studiów pierwszego stopnia – licencjackich określa się 6 semestrów i co najmniej 180 punktów ECTS jako warunki uzyskania dyplomu ukończenia studiów pierwszego stopnia.
3. Dla studiów pierwszego stopnia – inżynierskich określa się 7 semestrów i co najmniej 210 punktów ECTS jako warunki uzyskania dyplomu ukończenia studiów pierwszego stopnia.
4. Dla studiów drugiego stopnia trzysemestralnych – określa się 3 semestry i co najmniej 90 punktów ECTS jako warunki uzyskania dyplomu ukończenia studiów drugiego stopnia.
5. Dla studiów drugiego stopnia czterosemestralnych – określa się 4 semestry i co najmniej 120 punktów ECTS jako warunki uzyskania dyplomu ukończenia studiów drugiego stopnia.
6. Odstępstwa od zapisów p. 2-5 wymagają uzyskania zgody Rektora WSiZ.
7. Studia niestacjonarne mogą trwać jeden lub dwa semestry dłużej niż odpowiednie studia stacjonarne.
8. Łączny wymiar godzin na kierunku, wymiar praktyk zawodowych nie może być większy niż w obecnie obowiązujących planach studiów.
9. Procentowy udział zajęć innych niż wykładowe w stosunku do łącznej liczby godzin dla studiów o profilu praktycznym oraz kierunków przypisanych do dyscyplin w dziedzinie nauk inżynieryjno-technicznych określony jest według następujących zasad:
 - 1) wykłady – max 40 punktów procentowych;
 - 2) ćwiczenia, konwersatoria, laboratoria, seminaria oraz praktyki w wysokości obliczanej według wzoru: 100 punktów procentowych minus liczba punktów procentowych godzin wykładów ustalonych zgodnie z ust. 9 pkt. 1.

10. Wszystkie zajęcia lub grupy zajęć oraz wszystkie formy zajęć przewidziane w harmonogramie realizacji programu studiów podlegają zaliczeniu.
11. Zajęcia dydaktyczne w WSiFZ są realizowane w następujących formach:
 - 1) Wykłady – definiowane jako zajęcia służące do przekazania wiedzy teoretycznej;
 - 2) Ćwiczenia – zajęcia o charakterze: lektoratów języków obcych, zajęć wychowania fizycznego, przedmiotów/modułów – definiowane jako zajęcia polegające na wykonywaniu czynności praktycznych, przeznaczone do nabycia i/lub pogłębienia umiejętności wykonywania danej czynności;
 - 3) Konwersatoria – definiowane jako zajęcia z zastosowaniem metod i form aktywizujących studenta przeznaczone do nabycia i/lub pogłębienia wiedzy i/lub pogłębienia umiejętności praktycznych.
 - 4) Laboratoria – zajęcia o charakterze: projektów, praktyk, warsztatów - definiowane jako zajęcia polegające na wykonywaniu czynności praktycznych wymagające specjalistycznego sprzętu, narzędzi lub warunków przeznaczone do nabycia i/lub pogłębienia umiejętności wykonywania danej czynności,
 - 5) Seminaria – definiowane jako zajęcia wymagające indywidualnego kontaktu z prowadzącym, służące do przygotowania pracy dyplomowej lub magisterskiej.
 - 6) Praktyki – definiowane jako studenckie praktyki zawodowe polegające na wykonywaniu czynności praktycznych i przeznaczone do nabycia i/lub pogłębienia umiejętności wykonywania danej czynności, odbywane na podstawie porozumień o organizację praktyk zawieranych z zakładami pracy oraz skierowań na praktykę.
12. Zajęcia lub grupy zajęć – ujęte w harmonogramach realizacji programu studiów mają przypisane efekty uczenia się oraz liczby punktów ECTS. Przypisanie punktów ECTS nie dotyczy wychowania fizycznego.
13. Zajęciom lub grupom zajęć – na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych przypisane są te same liczby punktów ECTS.
14. Liczbę godzin zajęć dydaktycznych na studiach niestacjonarnych określa Wydział prowadzący kierunek studiów przy zachowaniu zasady, że program studiów realizowany jest w postaci zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów w wymiarze nie mniejszym niż 50% ogólnej liczby godzin zajęć określonej dla danego kierunku studiów stacjonarnych. Zaleca się, by liczba godzin praktyk zawodowych na studiach niestacjonarnych była taka sama jak na studiach stacjonarnych.
15. Minimalna liczba punktów ECTS wymagana do zaliczenia semestru studiów wynosi od 25 do 35 a do zaliczenia roku studiów wynosi od 55 do 65 punktów ECTS.
16. Jeden punkt ECTS odpowiada efektom uczenia się, których uzyskanie wymaga od studenta średnio 25–30 godzin pracy, przy czym liczba godzin pracy studenta obejmuje zajęcia organizowane przez WSiFZ, zgodnie z harmonogramem realizacji programu studiów, oraz jego indywidualną pracę.
17. W harmonogramie realizacji programu studiów stacjonarnych i niestacjonarnych studiów pierwszego i drugiego stopnia przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne wprowadza się zajęcia z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych, za które student musi uzyskać nie mniej niż 5 pkt ECTS.

18. Wprowadzenie do programu studiów zajęć, o których mowa w ust. 16, nie powoduje automatycznie zwiększenia liczby dyscyplin, w ramach których prowadzony jest kierunek studiów.
19. Realizacja zajęć, o których mowa w ust. 17 odbywa się w ramach łącznego wymiaru godzin na danym kierunku i nie może powodować jego zwiększenia.
20. Zajęcia lub grupy zajęć z dziedzin nauk humanistycznych lub społecznych, o których mowa w ust. 17 mogą stanowić element kształcenia kierunkowego. W takim przypadku zajęciom tym należy przypisać kierunkowe efekty uczenia się.
21. W przypadku programów studiów realizowanych poza dziedzinami nauk humanistycznych i społecznych, zajęcia z obszaru nauk humanistycznych lub społecznych, o których mowa w ust. 17, mogą mieć charakter zajęć lub grup zajęć realizowanych wspólnie dla kilku kierunków.
22. Organizacja i planowanie zajęć, o których mowa w ust. 17 należy do Wydziałów prowadzących kierunki studiów. Zajęcia te należy prowadzić łącznie dla kilku kierunków.
23. W harmonogramach realizacji programu studiów stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego stopnia wprowadza się zajęcia z języka obcego nowożytnego, którym przypisuje się po 2 pkt ECTS za każdy semestr. Student kontynuuje naukę języka obcego nowożytnego, którego znajomość potwierdza egzamin maturalny lub certyfikat językowy.
24. W harmonogramach realizacji programu studiów pierwszego stopnia stacjonarnych i niestacjonarnych wprowadza się zajęcia z języka obcego nowożytnego w wymiarze 120 godzin (4 semestry).
25. W harmonogramach realizacji programu studiów pierwszego stopnia stacjonarnych i niestacjonarnych wprowadza się zajęcia z języka obcego specjalistycznego w wymiarze 30 godzin.
26. Zajęcia z języków obcych, umieszcza się w harmonogramach realizacji programu studiów stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego stopnia od semestru I, a zajęcia z języka obcego specjalistycznego w semestrze V.
27. Zajęcia z języków obcych, o których mowa w ust. 24, zapisywane są we wszystkich harmonogramach realizacji programu studiów pod nazwą: „Język obcy”, a zajęcia, o których mowa w ust. 25 zapisywane są we wszystkich harmonogramach realizacji programu studiów nazwą: „Język obcy specjalistyczny”.
28. Zajęcia z języka obcego w ostatnim semestrze kończą się egzaminem, na pozostałych semestrach kończą się zaliczeniem z oceną. Zajęcia z języka obcego specjalistycznego kończą się zaliczeniem z oceną.
29. W harmonogramach realizacji programu studiów przewiduje się realizację co najmniej jednych zajęć w języku obcym nowożytnym, któremu przypisuje się 2 punkty ECTS. Zajęcia te kończą się zaliczeniem z oceną. Zaliczenie przeprowadzane jest w języku, w którym prowadzone były zajęcia.
30. W programie studiów pierwszego stopnia prowadzonych w formie studiów stacjonarnych określa się również zajęcia z wychowania fizycznego w wymiarze nie mniejszym niż 60 godzin. Zajęciom z wychowania fizycznego nie przypisuje się punktów ECTS.
31. Zajęcia z wychowania fizycznego nie podlegają zwolnieniom. W przypadku niemożności realizowania przez studentów programu zajęć z wychowania fizycznego należy zorganizować i przeprowadzić zajęcia alternatywne.

32. W programach studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia należy zaplanować szkolenie w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, (BHP) w wymiarze nie mniejszym niż 4 godziny oraz zajęcia „Przygotowanie biblioteczne” w wymiarze nie mniejszym niż 4 godziny.
33. Szkolenie w zakresie BHP i zajęcia „Przygotowanie biblioteczne” realizowane są poza harmonogramem realizacji programu studiów.
34. Szkolenie w zakresie BHP i zajęcia „Przygotowanie biblioteczne” realizowane są w ramach zajęć dydaktycznych, w formie wykładów. Zaleca się, aby zajęcia te realizowane były jako zajęcia łączone na kilku kierunkach. Udział studenta w szkoleniu w zakresie BHP i zajęciach „Przygotowanie biblioteczne” prowadzący potwierdza zaliczeniem (z oceną podlegają zaliczeniu poprzez wpisanie do przewidzianej dokumentacji formuły „zal”). Dopuszcza się realizację tych zajęć w formie e-learningu.
35. Sposób realizacji szkolenia w zakresie BHP i zajęć „Przygotowanie biblioteczne” określi Zarządzenie Rektora WSiZ w Białymstoku.
36. Zajęcia lub grupy zajęć niekończące się w danym semestrze egzaminem lub zaliczeniem z oceną podlegają zaliczeniu poprzez wpisanie do przewidzianej dokumentacji formuły „zal”.
37. Zajęcia niekończące się w danym semestrze egzaminem lub zaliczeniem z oceną określa Wydział prowadzący kierunek studiów¹.
38. Pozostałe zajęcia, przewidziane w harmonogramie realizacji programu studiów, podlegają ocenianiu, według skali ocen przewidzianej w Regulaminie Studiów.
39. W harmonogramie realizacji programu studiów należy wprowadzić zajęcia lub grupy zajęć umożliwiające ich realizację w systemie zdalnym - e-learningu, którym należy przypisać minimum 5 pkt ECTS².
40. Zajęcia lub grupy zajęć do wyboru:
- 1) Program studiów umożliwiający studentowi wybór zajęć lub grup zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS, o której mowa w § 6 ust. 1 pkt 1, zakłada realizację owego wyboru poprzez kompleksowe lub opcjonalne zastosowanie poniższych rozwiązań;
 - 2) Wprowadzenie do harmonogramu realizacji programu studiów zajęć do wyboru w formie:
 - a) zajęć lub grupy zajęć do wyboru swobodnego i/lub
 - b) zajęć lub grupy zajęć do wyboru ograniczonego.
 - 3) Zajęcia lub grupy zajęć do wyboru powinny rozpocząć się przed wyborem przez studenta seminarium dyplomowego;
 - 4) Zaleca się wprowadzenie do harmonogramu realizacji programu studiów pierwszego i drugiego stopnia co najmniej dwóch bloków zajęć, o których mowa w ust. 40 pkt 2 lit. b, o różnych grupach zajęć dla każdego z nich;
 - 5) Zajęcia lub grupy zajęć do wyboru muszą stwarzać studentowi możliwości uzyskania liczby punktów ECTS w wymiarze nie mniejszym niż:

¹ Komentarz: zajęcia niekończące się w danym semestrze egzaminem lub zaliczeniem z oceną, to np. wykład lub inne formy zajęć trwające 2 semestry lub dłużej – w takiej sytuacji program studiów może (ale nie musi) zakładać oceniania osiągnięć studenta po każdym semestrze.

² Komentarz: w formie e-learningu nie mogą być prowadzone zajęcia polegające na wykonywaniu czynności praktycznych, przeznaczane do nabycia i/lub pogłębienia umiejętności wykonywania danej czynności, z wyjątkiem zajęć, których specyfika polega na pogłębianiu umiejętności praktycznych z wykorzystaniem komputera, np. Technologie informacyjne.

§ 9.

1. Program studiów po uchwaleniu przez Senat Uczelni przekazywany jest do Działu Dydaktyki, Nauki i Współpracy z zagranicą i rejestrowany poprzez nadanie sygnatury.
2. Wydział prowadzący kierunek studiów odpowiada za prawidłową realizację programu studiów.
3. Oryginał programu studiów archiwizowany jest w Dziale Dydaktyki, Nauki i Współpracy z zagranicą.
4. Kopie dokumentów, o których mowa w ust. 1, przekazywane są do Dziekana Wydziału prowadzącego kierunek studiów.
5. Wydział prowadzący kierunek studiów zobowiązany jest do przechowywania i archiwizowania wszystkich dokumentów opracowanych na podstawie niniejszych wytycznych.

IV. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 10.

W sprawach dotyczących programów studiów oraz podstawowych zadań uczelni nieobjętych postanowieniami Wytycznych określa Ustawa, a w przypadkach spornych decyduje Rektor WSiFiZ w Białymstoku.

- a) 54 pkt ECTS – dla studiów pierwszego stopnia o łącznej liczbie 180 punktów ECTS;
 - b) 63 pkt ECTS – dla studiów pierwszego stopnia o łącznej liczbie 210 punktów ECTS;
 - c) 27 pkt ECTS – dla studiów drugiego stopnia o łącznej liczbie 90 punktów ECTS;
 - d) 36 pkt ECTS – dla studiów drugiego stopnia o łącznej liczbie 120 punktów ECTS.
- 6) Uruchamianie kierunku, zajęć do wyboru musi być zgodne z uchwałą w sprawie zakresu obowiązków nauczycieli akademickich, rodzaju zajęć dydaktycznych, pensum dydaktycznego, warunków jego obniżania, zasad ustalania godzin obliczeniowych oraz liczebności grup zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych.
- 7) Na etapie rekrutacji konieczne jest informowanie kandydatów na studia o zasadach wyboru i warunkach uruchamiania grup zajęć do wyboru oraz możliwości ich nieuruchomienia.

41. Praktyki:

- 1) Wydziały prowadzące kierunki studiów o profilu praktycznym określają ogólny wymiar, zasady i formy odbywania praktyk zawodowych oraz łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach praktyk zawodowych.
- 2) Na studiach o profilu praktycznym należy projektować praktyki zawodowe jako część harmonogramu realizacji programu studiów w wymiarze co najmniej 6 miesięcy (dla studiów I stopnia) oraz 3 miesięcy (dla studiów II stopnia) w ramach łącznej liczby godzin przeznaczonych na realizację zajęć dydaktycznych oraz w ramach łącznej liczby punktów ECTS dla kierunku studiów.

III. PROJEKTOWANIE I DOKUMENTOWANIE KIERUNKU STUDIÓW

§ 8.

- 1. Projektując studia na określonym kierunku, poziomie i profilu Wydział musi spełniać wymagania określone w aktualnie obowiązujących przepisach dotyczących warunków prowadzenia studiów.
- 2. Wydział przystępujący do prac nad programem studiów nowopowstającego kierunku przedstawia rektorowi jego koncepcję i wnosi o określenie łącznego wymiaru godzin na danym kierunku studiów.
- 3. Projektowany bądź modyfikowany program studiów na kolejny rok akademicki wymaga zaopiniowania przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia a następnie przez Uczelnianą Komisję ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia.
- 4. Kompletną dokumentację projektowanego bądź modyfikowanego programu studiów na kolejny rok akademicki należy przekazywać w wersji elektronicznej do Działu Dydaktyki co najmniej 2 tygodnie przed posiedzeniem Senatu, na którym planowane jest zatwierdzenie tego programu studiów do weryfikacji zgodności programu z zewnętrznymi i wewnętrznymi przepisami. Termin przekazania dokumentacji do weryfikacji nie może być późniejszy niż:
 - 1) ostatni dzień lutego – dla kierunku nowotworzonego;
 - 2) 15 maja - dla kierunku modyfikowanego.